

Deset let zavoda Angelce Ocepke

Še vedno v tesnih prostorih

Prvega junija 1959 je ugasnilo življenje delavke in borke Angelce Ocepke. Svojo mladost je preživljala kot delavka v Saturnusu in kot politična delavka na terenu. V počastitev spomina Angelce Ocepke – velike revolucionarke in družbene delavke – je bil po njeni smrti ustanovljen sklad za zgraditev vzgojnovarstvenega zavoda v Mostah.

Decembra leta 1963 je bil že zgrajen spomenik – vzgojnovarstveni zavod, eden prvih namensko zidanih zavodov na vzhodnem delu Ljubljane. Namen zavoda je bil naša družina, predvsem pa materi-delavki, našim otrokom nuditi vamejšje in lepše življenje. Zavod naj bi imel po programu 175 stalnih oskrbovancev, od

Ravnateljica VVZ Anglece Ocepke, Breda Zdešarja: „Sodelovanje s starši je dobro“

tega 85 predšolskih gojencev in 90 šoloobveznih učencev; oskrboval pa naj bi še 160 občasnih malčkov. K vsemu temu naj bi bila priključena še mladinska prehrana s predvideno kapaciteto 400 obrokov dnevno.

Prvi delovni dan v letu 1964 je zavod sprejel prve oskrbovance. Spominjamo se in tudi podatki nam povedo, da jih ni bilo niti toliko, da bi zasedli vsa predvidena mesta. Pomisleki, da zavod ne bo uresničil svojega programa pa so iz leta v leto izginjali in na koncu prvega desetletja svojega dela lahko primerjamo podatke: leta 1964 je bilo v zavodu poprečno dnevno 240 gojencev, izdanih 350 obrokov in zaposlenih 31 delavcev; v letu 1973 pa ima zavod

Zunanja podoba VVZ. Na levi je doprsni kip Angelce Ocepke

566 gojencev, izda 1.380 obrokov in ima 61 zaposlenih.

Kolektiv je vedno bolj stremel in stremi, da v največji meri zadovoljuje potrebe terena. Zato je v letih svojega dela izkoristil vse razpoložljive prostore za občasne dejavnosti in jih namenil za osnovno varstveno dejavnost. V ta dela je vlagal poleg drugih tudi svoja finančna sredstva in tako pripomogel k večji razširitvi osnovnega programa. Predvsem pa je povečan obseg dejavnosti v zadnjih letih, ko je samo leta 1968 od prvotnih sedmih učilnic (od tega en dislocirani prostor v bloku Zakotnikova 9). Leta 1969 je bila v

STARŠI, PRIPELJITE MALČKE!

Ura pravljic in telovadne ure za predšolske otroke

Od 10. novembra do 15. decembra so bili na pobudo občinske zveze prijateljev mladine udeležili tudi predstavniki krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij omenjenih krajev. Na dnevnem redu je bil povsod program dela društva za sezono 1973/74. Se v letošnjem letu bodo odbori kar najbolje organizirali novoletno praznovanje najmlajših. Povsod bodo vesele prireditve z obdarovanji.

Za prihodnje leto pa je v programih društev najosnovnejša naloga organizacija varstva za vse otroke. V ta namen bodo društva organizirala URE PRAVLJIC za vse predšolske

sklopu vzgojnovarstvenega zavoda Angelce Ocepke zgrajena na območju krajevne skupnosti Moste še zgradba s šestimi učilnicami, leta 1972 pa še dodatni prostor v Zakotnikovi 9.

Svoje delo je zavod leta 1964 pričel z desetim oddelki, danes pa poteka vzgojnovarstvena dejavnost v 25 oddelkih. Kljub velikemu obsegu osnovne dejavnosti je kolektiv uspešno opravljal tudi občasne dejavnosti. Skoz vseh deset let je organiziral letovanja in zimovanja gojencev, kulturne prireditve za mladino terenov Zelena jama in Moste in na začetku svojega dela tudi interesne dejavnosti (radioamaterski, modelarski krožki, kiparski in drugi krožki). Od leta 1965 dalje je zavod vsako leto organiziral malo šolc za redne gojence in za vse otroke terenov Zelena jama in Moste, ki niso vključeni v varstvo.

Potrebe prehrane predšolskih in šolskih otrok so se vzporedno z osnovno dejavnostjo spreminjale še hitreje in leta 1973 so razširili kapacitete kuhinje od namenskih 400 obrokov na 1.500 obrokov letno. S tem so danes pokrile potrebe prehrane predšolskih otrok v matičnem zavodu ter VVZ Jarše, VVZ Kodeljevo, osnovni šoli Vide Pregarc, osnovni šoli Jožeta Moškriča in osnovni šoli Ketteja in Murma. Težko je deset let dela prikazati v nekaj vrsticah, mislimo pa, da je izpolnil naloge in opravičil ime velike revolucionarke Angelce Ocepke ter delo in trud vseh tistih, ki so na kakršenkoli način prispevali k uresničitvi tega lepega načrta.

Ob tej priliki se moramo spomniti prizadevnosti vseh delavcev, ki so delali in še delajo v zavodu, posebno pa delavcev, ki praznujejo deset let svojega dela v njem. To so Štefka Lukašev, Binca Nagode-Lužovec, Marlena Jaklič, Kristina Kozina, Mara Jurejčič, Tončka Udovič, Milijana Perc, Angelca Ovca, Tilka Fink, Alenka Kink, Jožica Požun, Marica Pavlič, Maja Jelaska, Elica Manislovič, Mirjana Smajič in

BREDA ZDEŠAR

starše lahko ocenjevali kot vzgojitelje svojih otrok sedaj in pred 10 leti?

V vsem času, odkar zavod deluje, je sodelovanje staršev dobro. Predstavniki staršev sodelujejo v svetu zavoda, vendar so minimalno aktivni. Bolj pa so vključeni kot predstavniki delovnih organizacij pri pomoči izvajanja letovanj, zimovanj in podobnih oblik dela, ki jih za otroke organizira vrtec. Pri vsakem utemeljenem programu je bil odziv staršev pohvalen, zelo konkreten in samoiniciativen. Čuti je močno prisotnost tovarni iz našega delovnega področja, kajti starši naših otrok so tudi delavci v teh tovarnah. V obratni smeri pa je tudi naš kolektiv pripravljen pomagati tem ljudem z organizacijo delovnega časa zavoda (zavod posluje do 18 h) in s poletnimi oblikami dela.

Poznamo tri oblike sodelovanja staršev z vzgojitelji. To so roditeljski sestanki, govorilne ure in prilozostni razgovori. Odziv staršev je odvisen od vsebine dela vzgojitelja. Dokler je otrok majhen, starši češče sodelujejo z vzgojiteljico, ko pa je otrok večji, že tudi v podaljšanem bivanju šolarjev, ki je tudi dejavnost našega zavoda, zanimanje za otroke upada. V kriznih obdobjih otrokovega življenja, ki potrebuje največ razumevanja (eno takih obdobji je predpuberteta), pogosto starši kot vzgojitelji omagajo. Ne iščejo več stikov z vzgojiteljico in otroka prepustijo samemu sebi. To dogajanje je opazilo že več vzgojiteljic, saj delajo z enim otrokom tudi več let.

Ce se spominjamo deset let nazaj, opazim, da starši vedno bolj cenijo delo predšolskih pedagogov. Otroci zaradi programskega dela v vrtcu vedno bolj izživljajo tudi starše h konkretnim vzgojnim akcijam. Čim mlajši so zakoni, tem večje je zanimanje za otroke s strani obeh staršev, očeta in matere. K sodelovanju staršev in vzgojiteljic je nedvomno pripomoglo tudi delo malih šol, predvsem tistih, ki vključujejo otroke, ki ne obiskujejo redno vrtca.

2. Večina vrtcev se ukvarja s kadrovsko problematiko in s problemom prenapolnjenih skupin. Kako rešujete te probleme v vašem zavodu?

V večini vrtcev dela 50 % laičnih delovnih moči; to so varuhinje. Vemo tudi, da se na razpise delovnih mest vzgojiteljic ne prijavi dovolj strokovnih moči.

V našem zavodu smo kadrovsko problematiko rešili skoraj idealno. Od 35 delovnih mest, ki zahtevajo strokovnjake z diplomiro vzgojiteljske šole ali z diplomiro medicinske sestre pediatrične smeri, le na petih delovnih mestih delajo tovarišice, ki nimajo pedagoške izobrazbe.

Problem prenapolnjenih skupin je pereč, sodimo, da je še vedno boljše reševati otroke, ki so brez varstva, čeprav moramo seveda zato utesnjevati otroke, ki so že v vrtcu. Zaradi prenapolnjenosti smo prisiljeni neprestano širiti zavod tako, da preoblikujemo drugonamenske prostore v igralnice. Pred desetim leti je imel zavod 7 igralnic, danes jih ima 11. Kolektiv se je odredel zbornici, lutkovnemu odru, preuredili smo nekatere upravne prostore in garderobe. Odrekat pa se moramo nekaterim dejavnostim za zunanje otroke.

3. Vzgoja in varstvo otrok na predšolski stopnji sta bila doslej zapostavljena del vzgoje in izobraževanja. Ker pa vemo, da se otrok kot osebnost oblikuje v prvih življenjskih letih, so se ob teh spoznanjih že izoblikovale misli, naj bi vzgoja in izobraževanje otroka na predšolski stopnji razvoja sestavni del celotnega sistema vzgoje in izobraževanja, to je od vrtca do podiplomskega študija. Kaj menite o tem vi?

Napredek celotnega družbenega sistema je pokazal nujnost take miselnosti. Prvi korak k tej misli je zahteva po obvezni mali šoli. To pa ni dovolj, saj razlike ob vstopu v šolo še vedno obstajajo in je nemogoče otroku nuditi v treh mesecih vse tisto, kar mu lahko nudi vrtec v vsej predšolski dobi. V naš vzgojno-izobraževalni sistem bi bilo treba

ZAHVALA

Zahvaljujem se članom RK Cilenškove, Vzajemne, Rožičeve in Kajuhove ulice za redno in vestno plačevanje članarine Rdečega križa ter jim v letu 1974 želim obilo sreče predvsem pa zdravja.

Inkasantka
BETKA MALIČ,
Rožičeva 4

Kar pogledite jih, kako prisrčni so. V VVZ Angelce Ocepke se počutijo kot doma

vnesti več povezave v vzgojnem procesu. V času sporazumevanja med ljudmi pričakujemo tudi spoznanje dejanske potrebe in nujnosti načrtne in strokovne vzgoje predšolskega otroka.

DELA VEN BALINARSKI KLUB

V petek, 7. decembra so imeli člani balinarskega športnega kluba iz Most svoj izredno skupščino. Ker je bil dosednji odbor neaktiven – delo je slonelo samo na enem človeku – so sklenili sklicati izredno skupščino, kajti mandat izvršnemu odboru po statutu kluba traja dve leti.

Balinarski klub Moste, v katerem je trenutno članjenih 43 balinarjev, je bil ustanovljen pred tremi leti in je kljub svoji „mladosti“ požel že lepe tekmovalne uspehe. Samo letos so imeli nekaj zelo uspešnih srečanj. Mednje sodijo: tekmovalne petih ekip v počastitev občinskega praznika Moste-Polje 27. aprila, prijateljski dvoboj s člani kluba upokojencev iz krajevne skupnosti Rakovnik v počastitev najstarejšega člana balinarskega kluba iz Most in menda tudi iz cele Ljubljane, 81-letnega Jožeta Okretiča in ne nazadnje sodelovanje na pokalnem turnirju, kjer pa so – spričo močne konkurence – ostali praznih rok. V jesenski tekmovalni sezoni prve ljubljanske lige je ekipa tega kluba zasedla med šestnajstimi ekipami solidno 10. mesto.

Skupščina je izvolila za svojega doživljenjskega predsednika kluba Jožeta Okretiča, za tajnika Mira Dvanajstečka, za blagajnika Cedomirja Banjca, za tehničnega referenta Ivana Zajca in za njegovega namestnika Jožeta Valenčiča. V nadzorni odbor so izvolili: Marenčič, Jože Barba in Franc Zadravc.

Posebno priznanje je skupščina izrekla prizadevnemu tehničnemu referentu Ivanu Zajcu in ga je za njegovo požrtvovalno delo v klubu tudi nagradila.

FRANCE KUMŠE — ŠTAMENKO

Dne 20. oktobra, leta 1903 je v vasi Matene pri Igu zagledal luč sveta kasnejši znani borec za delavske pravice in partizan Franc Kumše. Svojo mladost je preživljal v isti vasi do leta 1910, potem pa je šel za pastirja k teti v Tomišelj. Tu je delal do leta 1918, ko se je šel učiti čevljarje obrti v Štepanju vas. Ko se je učil za čevljarja, je delal v tovarni Polak v Ljubljani kot čevljarški pomočnik do leta 1934.

Leta 1931 se je naselil v Sneberj in si zgradil svoj dom, na katerem prebiva še danes. Kot zaveden Slovenec je videl, kje je njegovo mesto. Leta 1933 je kot član partije deloval v ilegali, ker je bilo njegovo delovanje prepovedano. Istega leta je bilo v Sneberj in ustanovljena DKD Svoboda. Ustanovni občni zbor je bil v gostilni Lovše. Na tem občnem zboru je bil Franc Kumše izvoljen za predsednika društva. Leta 1935 je bil v Celje zlet Svobod. Kot član komunistične partije je sodeloval na tem kongresu in z drugimi udeleženci kongresa uspel, da so tam govorili Franc Leskošek-Luka in drugi napredni zavedni Slovenci, člani komunistične partije.

Sodeloval je v demonstracijah brezposelnih na terenu takratne

PISMO UREDNIŠTVU

TOVARIŠ UREDNIK!

Prav in hvalevredno je, da se mladina po končani šoli želi še naprej izobraževati. Zato ji današnja družba nudi večerne šole in tečaje ter razne klube. Namen teh institucij pa ni samo zabava, ampak krepitev značaja človeka.

Kot poklicni učitelj sem imel vse svoje življenje posla z malčki in doraščajočo mladino. Zlasti v povojnem času vse do leta 1962 na industrijski papirniški šoli na Vevčah. Razumeval sem težave doraščajoče mladine in sem ji skušal po svojih močeh pomagati. Zato me tem bolj boli, ko opažam, da stopajo nekateri na nepravna stranska pota.

Pa se mi je zgodilo, da je skoro ob polnočni uri v soboto 1. decembra nepremišljena pest z vso silo udarila po ruletah občestnega okna moje spalnice, da se je velika in debela šipa z neznanskim trusom zrušila na drobne kosce. Iz globokega sna prestrašenemu mi je – srčnemu bolniku – srce zastalo in na smrt prestrašena moja žena se je dolgo trudila, da me je spravila zopet k zavesti. Kajne, na take posledice, da bi kmalu spravljal starega sočloveka ob življenje, gotovo nisi posmisliš pri svojem junačenju!

Naslednji dan sem čakal, da se bo kdo opravičil in zadevo uredil. Pa sem čakal zaman! Zbolela me je žgoča zavest, da se nekateri mladinci udajajo strahopetni nepoštenosti. Če si značaj, priznaj napako in popravi nerodnost. Ne bodi strahopetna šlepa, kajti:

„Le kdor zametava se sam, podlaga je tujčevi peti.“

Fantje, saj niste nikakršni smrkavci več, ampak doraščajoči bodisi oblikovalci usode slovenskega naroda! V kratkem vas bo domovina pozvala na branik svobode, ki jo je pred 30 leti v pomanjkanju in s potoki krvi izbojevala takratna mladina. Nato vas bo življenje pozvalo, da se kot aktivni proizvajalci vključite v boj za boljšo bodočnost zase in za vaše otroke. Nekateri boste postali tudi nosilci slovenske kulture. V tem življenjskem boju pa bodo obstali le krepi značaji, vse drugo bo propadlo.

Morda vam bo usoda naklonjena, da boste dosegli mojo starost. Takrat boste ob podobnih primerih na svoji koži občutili, kako ponižujoč je občutek, da doraščajoči mladenič tepta svobodo in tuja krivda zaseka globoko zevajočo razpoko v že tako skromno odmerjeno pokojnino!

Pa brez zamere! To sem moral zapisati v tvojo spominsko knjigo.

JULIJ MAYER
VEVČE24

Bil je odbornik MLO, član OK Moste-Polje in dolgoletni sekretar organizacije zveze komunistov Zadobrova-Sneberje. Ko so leta 1948 začeli graditi združni dom v Zadobrovi, je bil prvi predsednik gradbenega odbora. Z učiteljem Celestinom Perharcem je bila ustanovljena 4-letna osnovna šola v združnem domu, ki služi svojemu namenu še danes. Tovariš Kumše je bil dolgoletni predsednik šolskega odbora in društva prijateljev mladine. Sodeluje v vseh odborih na terenu. Leta 1954, ko je gasilsko društvo Zadobrova razvilo svoj društveni prapor, je botroval razvitju tega prapora.

Za svoje delo v NOB in pri razvoju in graditvi porušene domovine in za požrtvovalno delo v množičnih organizacijah je bil odlikovan z več odlikovanji: z redom za hrabrost II. stopnje, redom bratstva in enotnosti II. stopnje, redom partizanske zvezde III. stopnje, redom zasluge za narod z zlato zvezdo, redom za slug za narod III. stopnje, redom dela II. stopnje, redom dela III. stopnje, partizanske spomenice in z redom svobode II. stopnje.

Na predvečer njegovega 70. rojstnega dne so vse množične organizacije v posebni sobi za družnega doma v Zadobrovi priredile sprejem za borca za delavske pravice in dobrega občana ter dragega Francja obdarila s cvetjem in spominsko umetniško sliko KOZOLCI V HRASTJU PRI LJUBLJANI! Seveda ni manjkalo ob tako visokem jubileju čestitk zastopnikov vseh organizacij.

Ob visokem življenjskem jubileju želimo našemu Francu Kumšetu še na mnoga leta in da bi še dolgo deloval med nami.

IVAN KOS